

פעולת שלום חבר – יצחק רבין

ערך: תחנך לאהבת הארץ, המדינה וערכיה ההיסטוריים והאנושיים.

רקע: החניכים בכיתה ח', כבר די מגובשים ומוכנים להתחיל בתהליך חינוכי. החניכים מכירים את רבין, אך רק כראש למשל לשעבר שנרצח. דרך מתודות מתאימות וקטעי מידע מעניינים החניכים יכירו את אישיותו של רבין יותר לעומק ויכירו בחשיבותו כמנהיג שהשפיע על מדינתנו.

מטרות:

- החניך יכיר את מפעל חייו של רבין וסיפור הרצח שלו.
- החניך יעמוד על היתרונות והחסרונות של המשטר הדמוקרטי.

המתודות בנק':

- הדלקת נרות. – 5 דק'.
- צפייה בקלטת – 15 דק'.
- סקירה על רבין. – 5 דק'.
- יותר קל להרוס מאשר לבנות. – 10 דק'.
- חשיבות הזיכרון – 5 דק'.
- "בעוד 20 שנה" – 10 דק'.
- סה"כ: 90 דק'.
- סיטואציות. – 10 דק'.
- הקו האדום. – 10 דק'.
- סקר שבט – 5 דק'.
- הנצחה – 10 דק'.
- דיון – 5 דק'.

המתודות בפירוט:

הדלקת נרות – כל חניך מקבל מדבקה לבנה וכותב עליה משפט, רגש, אסוציאציה או כל דבר אחר בהקשר ליצחק רבין ז"ל או ליום הזיכרון עצמו. את המדבקות מדביקים על בקבוק חתוך, עטוף בנייר כסף שבתוכו נר מדליקים את הנייר ושמים במרכז המעגל. (-בשביל הבעת רגשות ראשונית ובכדי ליצור אווירה).

צפייה בקלטת - החניכים יצפו בסרט על הרצח של רבין ואז מנהלים דיון "מה היה קורה אם.. (יגאל אמיר היה מפספס בירייה, אם מישהו היה מגלה מה יגאל אמיר מתכנן ועוצר אותו לפני זה, אם לפני רבין היה הולך שומר ראש כך שהכדור לא היה פוגע וכו')."

סקירה על רבין – המדריך מניח על הרצפה כרטיסיות עם תפקידים שרבין ביצע בסדר אקראי. על החניכים לסדר את התפקידים והפעולות לפי הסדר שבו הם קרו. (נספח ד')

יותר קל להרוס מאשר לבנות – כל חניך מקבל דף נייר והוא צריך להוציא עליו את כל הכעס שלו (לקרוע, לקטט, לקבץ' וכו'). לאחר מכן על כל חניך לנסות להחזיר את דף הנייר למצב המקורי שלו. סביר להניח שלא יצליחו, המדריך פותח בדיון:

- היה כיף להוציא על הנייר את הכעס שלנו? (כן..)
 - למה לא הצלחנו להחזיר את הדף למצב הקודם? (כי כבר הרסנו אותו)
 - האם זה מקביל למשהו בחיים? (ליחסים בין בני אדם)
 - האם זה נכון – באמת קל יותר להרוס משהו מאשר לבנות? (כן..)
 - איך אפשר להקל על עצמו את הבנייה מחדש? (כל מעשה במחשבה תחילה..)
- חשיבות הזיכרון** - המדריך מקריא את הקטע "רמזור" (נספח א'): *האם באמת שכחנו הכל? שכחנו מהר מידי? **בעוד 20 שנה** – כל חניך כותב מה לדעתו יהיה עוד 20 שנה – האם ימשיכו להיות טקסי זיכרון. מקריאים לקבוצה את הכתבה על החנינה ליגאל עמיר (נספח ב'). המדריך פותח בדיון:

- האם רוצח צריך לקבל חנינה?
- האם סיבת הרצח משנה?
- האם מעמד הנרצח אמור להשפיע על ההחלטה?
- האם יש יחס שונה לאסיר כיוון שזהו רצח פוליטי? האם צריך להיות?

סיטואציות – המדריך יקריא סיטואציות של מקרי אלימות, אחרי כל סיטואציה הוא ייתן 3 אפשרויות פעולה (נספח ג'). כל אפשרות תייצג מקום אחר. החניכים יצטרכו ללכת לאותו מקום לפי מה שהם היו עושים במצב כזה. המדריך ישאל נציג מכל קבוצה מדוע הוא בחר דווקא בתשובה זו.

הקו האדום – המדריך יראה לחניכים בריסטול עליו רשום "הקו האדום". כל קבוצה תצטרך לרשום כמה שיותר פירושים לצמד המילים הללו (בקבוצות קטנות). המדריך ירשום יחד עם כל הקבוצה "כללי התנהגות קבוצתיים"

שמסמלים את הקו האדום בפעולות ובצופים. (למשל: אסור להרביץ, אסור לקלל, אם מישהו מציק לך תפנה ישר למדריך וכו'). המדריך יסביר לקבוצה שהקו האדום זהו הקו שמפריד בין ההתנהגות הלגיטימית לבין ההתנהגות לא לגיטימית. האם ניתן להגדיר עד "איפה" עימות, ויכוח, התפרעות היא לגיטימית ומהיכן היא הופכת ללא לגיטימית, הרסנית ומסוכנת? איפה עובר הקו הזה?

החיים מעמידים אותנו במצבים שבהם אנחנו רוצים לפרוק את הכעס להגיד הכל בפרצוף ולא להתבייש. אבל במציאות כמו שלנו קיימת רק דרך אחת להתנהגות מוסרית ולגיטימית והיא אינה כוללת שימוש בידים ובשפה גסה. קווים אדומים צריכים להימצא בכל מקום: בחיים הפרטיים שלנו, בב"ס, במשפחה ובצופים כמובן.
סקר שבט – הקבוצה תערוך סקר שבט הכולל שאלות כמו: האם חשוב להנציח את רצחו של יצחק רבין? מה אתה יודע על יצחק רבין? כיצד ניתן להנציח את רצחו של יצחק רבין?
הנצחה – הקבוצה תכין פינת הנצחה ליצחק רבין במקום מתאים בשבט.
דיון – המדריך ידליק נר נשמה והקבוצה תערוך דיון על רבין וחשיבות פתרון סכסוכים בדרך שלום.

ציוד: בקבוק חתוך, נייר כסף, נר, מדבקות לבנות, עטים, 12 ניירות A4, 2 בריסטולים, נר זיכרון/נשמה, צבעי גואש, מכחולים, קלטת רצח של רבין.

עזרים: כרטיסיות עם תפקידים ופעולות של רבין, בריסטול שכתוב עליו "הקו האדום", סקר שבט.

נספח א'

רמזור:

האור האדום שברמזור ברחוב אבן גבירול, מתחת לעיריית תל אביב, דולק 65 שניות. מי שעומד שם עם מכוניתו ומפנה מבטו ימינה רואה את המצבה שהוקמה לזכר רבין במקום בו נורה. 65 שניות ואז האור מתחלף לירוק, נותנים גז, ממשיכים הלאה, שוכחים מהכל.

נספח ב'

בעוד 20 שנה – יגאל עמיר:

יום אחד, העוד 20 שנה, אני אקבל חנינה. אתם יודעים את זה. בתוך הלב העמוק אתם יודעים שעוד 20 שנה אני אקבל חנינה. יגידו הייתה בארץ תקופה קשה, העם היה מפולג, על מיני דברים.. והמערך יסכים, ותמורת זה ימחקו את כתבי האישום נגד סיעת רם בהסתדרות.. ואז יסדרו לי חנינה. אני אגיד שאני נורא מצטער ושעשיתי את זה בהשפעת האווירה הציבורית. ואחרי חודש שיעשו קצת בלאגן בעיתונים – כולם ישכחו ממני. ואני אגור בירושלים וכל פעם שאני אצא לרחוב, השכונה שלי תעמוד ותמחא לי כפיים. אתם הרי יודעים את זה. ויום אחד, אחרי שנתיים, שלוש אני אלך ברחוב ופתאום אני אראה את איתן הבר. הוא יהיה בן 80 וכל הגוף שלו יהיה מלא מרירות ושנאה, שזה העונש של השמאלנים כשהם מזדקנים.. הוא יעמוד מולי ויתחיל לגמגם.. רוצח... רוצח... והחבר'ה שהולכים איתי ברחוב יגידו לי: "שנכנס בו יגאל?" ואני אגיד: "עזבו, בן אדם זקן, במילא אלוהים היה איתנו". והם יעזבו אותו. אבל לפני שאני אלך אני אסתובב אליו ואני אעשה לו *** עם היד. כולם יצחקו והוא יקבל התקף לב. ככה זה יהיה בעוד 20 שנה... עמוק בלב אתם יודעים. וזה מה שמחזיק אותי בכל שהתקופה שאני בכלא."

נספח ג'

- אתה עומד חמישי בתור בבית קולנוע לסרט שאתה מת לראות בהקרנת בכורה ונשאר רק שני כרטיסים. מה תעשה?
 - א. אין מה לעשות... אם הייתי מקדים אולי היה לי כרטיס, כל הקודם זוכה.
 - ב. אני אנסה לשכנע את האנשים שעומדים לפני בתור לתת לי את הכרטיס במקומם.
 - ג. אני מת לראות את הסרט הזה כבר 4 חודשים! אין לי ברירה, אני אעקוף את כולם כדי לזכות בכרטיס, גם אם זה יגרור מכות וקללות.
- דני, זה שיושב לידך בכיתה לא מפסיק לדבר איתך ולשאול אותך שאלות בזמן השיעור. המורה כל הזמן מעירה לך שתיהיה בשקט. בפעם החמישית שהיא פונה אלייך היא אומרת "קום, קח את החפצים שלך ועוף לי מהכיתה!". מה תעשה?
 - א. למרות שזה לא פייר בכלל אני חייב לעשות את מה שהמורה אומרת. בסוף השיעור אני אגש למורה ויסביר לה את כל מה שקרה. אני מקווה שהיא תאמין לי ותבין.

- ב. למה שאני יצא?! דני הוא זה שהפריע! אני אצעק על המורה שהיא לא הוגנת ואצעק על דני. מה שבטוח – אני לא אצא מהכיתה!
- ג. אני אצא מהכיתה, אין לי ברירה, אני לא רוצה להסתבך עם המורה, אבל אחרי השיעור אני יביא לדני מכות. אני ילמד אותו שאני לא פראייר של אף אחד.
- רועי, ילד מהקבוצה שלך בצופים, לא מפסיק להציק לך, הוא כל הזמן מתגרה בך זמן שהמדריך לא רואה. מה תעשה?
 - א. אני פורש מהצופים. רועי הורס לי הכל, הוא ילד מעצבן שמפריע לכולם. הוא לא מאפשר לי ליהנות, אין לי טעם להישאר בצופים.
 - ב. אני יגיד למדריך שיטפל בזה. אני לא רוצה להתעסק עם רועי.. אולי המדריך יתקשר להורים שלו או שהוא ידבר איתו.
 - ג. אני אוהב את הצופים והפעולות כייפיות, אבל כשרועי שם זה לא כיף. הוא הורס הכל לכולם. היום אחרי הפעולה אני ידבר עם שאר הקבוצה וכולנו יחד נעשה עליו חרם. אם הוא ימשיך ככה גם נרביץ לו, עד שהוא יבין.
- חבר שלך סיפר לך שתמיר, ילד מהכיתה שלך, מפיץ עליך שמועות ומדבר עליך לא יפה מאחורי הגב. אתה חשבת שהוא חבר שלך.. מה תעשה?
 - א. מה זאת אומרת מה אני יעשה?! הוא מפיץ עלי שמועות? אני יפיץ עליו משהו.. אולי אני יגיד שהוא עוד ישן עם מוצץ.
 - ב. אין לי כל כך מה לעשות.. עכשיו אני יודע שתמיר הוא לא באמת חבר שלי. אני לא רוצה לדבר איתו יותר. אני רק מקווה שהחברים שלי לא יאמינו למה שהוא אומר עליי.
 - ג. למרות שמאוד נעלבתי ונפגעת אני אגש לדבר איתו, אני אשאל אותו למה הוא עשה לי את זה.. אולי זאת הייתה בכלל אי הבנה.
- אתה ורוני, החבר הכי טוב שלך, התאהבתם באותה ילדה. מה תעשה?
 - א. אני אלחם בכל הכוח כדי להשיג את אהובתי, גם אם זה דורש להשתמש בכוח פיזי נגדו. בנות אהבות בנים חזקים.
 - ב. אני אספר לו, נדבר על זה עד שנגיע להחלטה משותפת לגבי מה עושים.
 - ג. אני ילך מאחורי הגב שלו ואציע לה חברות.
- אתה ואחותך רבים על השלט. כל אחד רוצה לראות תוכנית שונה. מה תעשה?
 - א. אני אחטוף לה את השלט ואראה מה שבא לי. אני הגדול בינינו.
 - ב. אני הגדול – אני צריך לשמש דוגמא אז אני אוותר לה הפעם, נמאס לי לריב.
 - ג. נעשה הסכם – כל יום מישהו אחר מחליט מה לראות. היום היא מחר אני..

נספח ד' – פעולות ותפקידים של רבין

חבר מפלגת העבודה
ראש ממשלה
שר ביטחון
שיר השלום
לאה רבין
רמטכ"ל
שירת בפלמ"ח

הפעולה נכתבה על ידי: צוות ח' משבט ראשונים - צופי פ"ת, דר"ג: 2007